

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Навчально-науковий інститут журналістики
Кафедра видавничої справи та редагування

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВИДАВНИЧА СПРАВА ЗА КОРДОНОМ

для студентів

галузь знань 06 журналістика
спеціальність 061 журналістика
освітній рівень бакалавр
освітня програма видавнича діяльність і медіаредагування
спеціалізація (за наявності)
вид дисципліни вибору студента

Форма навчання денна
Навчальний рік 2022 / 2023
Семестр 5
Кількість кредитів ECTS 8
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма заключного контролю залік
Викладачі: Світлана ВОДОЛАЗЬКА, д. н. із соц. ком., доц.,
доц. каф. вид. справи та ред-ня.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2022

Розробник: Світлана ВОДОЛАЗЬКА, докторка наук із соціальних комунікацій, доцентка, доцентка кафедри видавничої справи та редагування

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри видавничої справи та редагування

 (Василь ТЕРЕМКО)
Протокол № 11 від «30» червня 2022 р.

Схвалено науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту журналістики
Протокол № 1 від «29» серпня 2022 року

Голова науково-методичної комісії (Анастасія ВОЛОБУЄВА)

«29» серпня 2022 року

ВСТУП

1. Мета дисципліни. Дати майбутнім фахівцям необхідні знання щодо сучасних тенденцій та моделей розвитку видавничої галузі у різних країнах світу, сформулювати розуміння кількісних і якісних її характеристик. Проаналізувати сучасний стан, основні напрямки і перспективи розвитку світових видавничих ринків та здійснити порівняння процесів, які відбуваються з метою виявлення специфіки їх впливу. Вивчити особливості функціонування та особливості організації провідних суб'єктів книгорозповсюдження і акцентувати увагу на виявленні маркетингових прийомів популяризації видавничої продукції.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Знати загальні засади функціонування видавничої галузі.
2. Уміти вчитися та оволодівати новими знаннями.
3. Володіти навичками роботи з комп'ютером на рівні просунутого користувача.
4. Знати іноземну мову на базовому рівні.

3. Анотація навчальної дисципліни. Предметом дисципліни «Видавнича справа за кордоном» є створення цілісної картини розвитку книговидавництва і книгорозповсюдження у провідних країнах світу, дослідження специфіки організації видавництва та книгорозповсюджувачів і виявлення особливостей їх роботи. Студенти отримують системне уявлення про структуру, тенденції, перспективи сучасного світового видавничого ринку, специфіку функціонування національних ринків, особливості організації системи книгорозповсюдження. З опертям на цю теоретичну базу аналізують та практично відпрацьовують навички аналітичного осмислення тенденцій і особливостей світового книговидавництва, спрямованої на створення високоякісних з точки зору організації та асортиментного наповнення видавництва.

4. Завдання (навчальні цілі):

- дати студентам комплекс знань, що стосуються основних аспектів розвитку світового книговидавництва;
- дослідити і проаналізувати процес сучасного книговидавництва та книгорозповсюдження у світі та виділити ключові тенденції;
- набути практичні навички аналізу сучасних тенденцій видавничої справи;
- охарактеризувати стан книговидавництва у Польщі, Великобританії, Німеччині, Франції, Італії, Іспанії, США, Китаю, тощо;
- оцінити стан книгорозповсюдження у Польщі, Великобританії, Німеччині, Франції, Італії, Іспанії, США, Китаю, тощо;
- визначити основні способи книгорозповсюдження у країнах і пояснити їх особливості;
- охарактеризувати рівень державної підтримки книговидавництва;
- сформулювати принципи експортної політики видавництва у світі;
- окреслити способи інформування про видавничу продукцію;
- визначити основні міжнародні виставки і форуми з видавничої справи та їх роль на міжнародній арені.

Дисципліна покликана виробити низку здатностей:

1. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК04).
2. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК 8).
3. Здатність формувати інформаційний контент (СК02).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати загальні особливості розвитку провідних видавничих країн світу	Лекція, практичне заняття	Відповіді на занятті	10
1.2	Розуміти принципи функціонування світового ринку книговидавництва і книгорозповсюдження	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Відповідь на занятті	10
1.3	Знати та оцінювати особливості, ефективність способів книгорозповсюдження	Лекція, практичне заняття	Відповідь на занятті	10
1.4	Розуміти особливості функціонування державного, комерційного, незалежного книговидавництва за кордоном	Лекція, практичне заняття	Відповідь на занятті	10
2.1	Вміти оцінювати динаміку розвитку видавничої справи у країнах, що вивчаються	Практичне заняття, самостійна робота	Виконання індивідуального завдання	10
2.2	Вміти опрацьовувати статистичні дані і робити аналітичні висновки щодо тенденцій	Практичне заняття, самостійна робота	Відповідь на занятті	10
2.3	Вміти формулювати оцінку особливостей функціонування видавничого сектору у різних країнах, визначати спільні і відмінні тенденції	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Відповідь на занятті	10
3.1	Вміти вибудовувати комунікацію з суб'єктами видавничого ринку за канонами міжнародних стандартів бізнес-комунікацій	Самостійна робота		10
4.1	Критично опрацьовувати моделі розвитку світової видавничої галузі на сучасному етапі розвитку	Практичне заняття, самостійна робота		20

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код) Програмні результати навчання (назва)	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	3.1	4.1
ПР04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел	•		•		•		•	•	•
ПР08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.		•		•		•			

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

Семестрове оцінювання

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема, йдеться про оцінювання:

- теоретичної підготовки – результати навчання (знання 1.1–1.4);
- практичної підготовки – результати навчання (вміння 2.1–2.3);
- комунікаційні навички (3.1);
- автономність та відповідальність (4.1).

Схема формування оцінки. Контроль знань студентів здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Впродовж семестру 50 % балів відводиться на аудиторні заняття (практичні заняття, пошукові завдання, модульні роботи) і 50 % – на самостійну роботу. Під час складання підсумкового контролю – залік (у письмовій формі як презентація підсумків роботи) студент може отримати максимально 20 балів, мінімально – 12 балів.

Допуск до заліку

Допуск до заліку отримує студент, який відвідував аудиторні заняття (не менше 50 %), виконав всі передбачені завдання та пройшов попереднє оцінювання.

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Залік	Підсумкова оцінка
Мінімум	24	24	12	60
Максимум	40	40	20	100

Підсумкове оцінювання

Підсумкове оцінювання проводиться у формі диференційованого заліку, який буде відбуватися в один етап:

- форма оцінювання — залік;
- максимальна кількість балів, які може отримати студент — 20 балів;
- форма проведення заліку — захист пошукової роботи.

Залік проводиться у форматі захисту пошукової роботи (індивідуальне завдання студент отримує за тиждень до заліку). Робота повинна бути оформлена у форматі презентації. На заліку відбувається її публічний захист. Оцінюється повнота та вичерпність розкриття пошукових завдань, якість оброблення та аналізу інформації, комплексний підхід роботи з джерелами інформації, достовірність фактів, логічність, грамотність.

- умови допуску до підсумкового заліку:

за виконання навчальної програми (оцінювання аудиторних занять і самостійної роботи) студент має отримати впродовж семестру не менше 48 балів. Мінімальна кількість балів, які додаються до семестрових — 12 балів.

Студент, який набрав сумарно меншу кількість балів, ніж критично-розрахунковий мінімум 48 балів до складання заліку не допускається.

7.2 Організація оцінювання:

Оцінювання успішності знань студентів здійснюється у двох формах: семестрове оцінювання (практичні заняття, пошукові роботи, самостійна робота) і підсумкове оцінювання (залік).

Успішне виконання завдання (практичні, самостійна робота, залік) — отримання за роботу не менше 60 % від максимальної оцінки.

Загальна сума балів — 100 балів (із них семестрове оцінювання — максимум 80 балів, підсумкове оцінювання (залік) — максимум 20 балів).

Вид завдання	ЗМ-1, 2		
	Термін	Мін. 48 балів	Макс. 80 балів
Відповіді на практичних заняттях	Протягом семестру	12 занять по 2 бали = 24 бали 3 заняття по 3 бали = 9 балів	15 занять по 4 бали = 60 балів
Письмові практичні роботи	Протягом семестру	5 занять по 3 бали = 15 балів	5 занять по 4 бали = 20 балів

Самостійна робота студента буде оцінюватися під час відповідей на практичному занятті, бо частина питань, які виносяться для обговорення, потребують проведення пошукових активностей та формування висновків. Також на самостійне опрацювання виносяться низка тем: Світовий ринок самопублікації. Видавничий ринок Австрії. Видавничий ринок Норвегії та Швеції.

У разі відсутності на занятті (з поважної причини, довідка повинна бути обов'язково затверджена) студент може здати виконані завдання не пізніше ніж через два тижні після її подання викладачеві. Крім виконання завдань, також необхідно бути готовим відповісти на запитання викладача щодо методики виконання завдань для перевірки самостійності виконання. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, виконують практичні роботи самостійно та здають за заздалегідь узгодженим із викладачем графіком.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59
Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекційних і практичних занять

№ н/п	Тема заняття	Кількість годин		
		лекції	прак тичні	самоств. робота
Змістовий модуль 1 «Сучасні шляхи розвитку світового книговидання»				
1	Структура, перспективи, тенденції та стратегії сучасного світового видавничого ринку. Вплив COVID-19 на книговидавців та книгорозповсюджувачів. Драйвери та обмеження ринку. Прогнози глобального ринку книговидання. Темпи змін. Професійні асоціації та їх роль.	2	4	8
2	Видавництва «Великої п'ятірки», інді-видавництва, автор-видавець. Друк на вимогу. Самопублікація. Комерційно життєздатна книга.	2	2	6
3	Бренд видавництва, автора. Конкурентоспроможність. Репутація та репутаційні ризики. Боротьба з піратством.	2	2	4
3	Читацька активність. Програма підтримки читання у світі. Трансформування моделі читання. Читання у форматі Web 2.0. Інформація про клієнтів книжкового видавництва. Ринкові метрики книговидавців.	2	2	4
4	Автор та видавництво. Бізнес-моделі взаємодій автора та видавця. Літературний агент. Контракт автора з видавництвом. Структура видавництва. Професії видавничого ринку. Формування портфелю видавництва.	2	2	4
5	Фастселер та стедіселер. Бестселер та лонгселер. Субкатегорія «дитячий бестселер». Критерії бестселерів у видавничій практиці.	2	2	6
6	Видавничі галузі Східної, Центральної та Північної Європи.	2	2	8
7	Книговидавнича галузь Німеччини.	2	2	6
8	Книговидавнича галузь Великобританії.	2	2	8
9	Книговидавнича галузь Франції.	2	2	6
10	Книговидавнича галузь Італії та Іспанії.	2	2	8
11	Видавнича галузь США.	2	2	6
12	Видавничі ринки країн Азії (Японія, Китай, Корея).	4	2	6
	Всього 1-й модуль	28	28	80
Змістовий модуль 2 «Тенденції світового книгорозповсюдження»				
16	Інноваційність у видавничій галузі. Бук-карвінг. Видання з доповненою реальністю.	2	2	8

17	Канали книгорозповсюдження. Ланцюжки постачань. Краудфандинг у видавничій галузі. Ринкові метрики книгорозповсюджувачів.	2	2	12
18	Реклама на видавничому ринку. Буктрейлер. Соціальні мережі для видавництва, автора, книги. PR у книжковій галузі: інструменти та практики.	2	2	12
19	Видавничий маркетинг. Маркетингові механізми світового видавничого ринку. Публікування книг за кордоном. Способи інформування про видавничу продукцію. Нові інформаційні технології.	2	2	10
20	Літературна критика у світі.	2	2	8
21	Міжнародні книжкові ярмарки і форуми.	2	2	10
	Всього 2-й модуль	12	12	60
	ВСЬОГО	40	40	140

Загальний обсяг 220 год., в тому числі:

Лекційні – 40 год.

Практичні — 40 год.

Самостійна робота — 140 год.

Рекомендовані джерела:

Основні: (Базові)

1. Афонін О. Українська книга в контексті світового книговидання. Київ : Книжкова палата України, 2009. — 277 с.
2. Бершов О. Книговидавнича справа в Сполучених Штатах Америки. К., 1999.
3. Водолазька С. Тренди сучасної видавничої справи. Курс лекцій. К. : Авега, 2019. 98 с.
4. Водолазька С. Інновації у видавничій справі. Навчальний посібник. К. : Інститут журналістики, 2021. 323 с. URL: <https://vbk.net.ua/dat/>
5. Водолазька С. Видавнича справа за рубежом. К. , 2008.
6. Водолазька С. Гейміфікація як інструмент видавничої галузі Медіапростір: проблеми і виклики сьогодення: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та молодих вчених (Київ, 25 квітня 2018 р.). К.: Інститут журналістики, 2018. с. 33-37.
7. Водолазька С. Видання з доповненою реальністю: виробничі та маркетингові проблеми // Держава та регіони. Серія Соціальні комунікації, 2022. № 4.
8. Водолазька С. Інноваційні особливості розвитку видавничого ринку Німеччини // Освіта регіону. 2012. № 2. С.258-261.
9. Водолазька С. Традиції та інновації у світовому університетському книговиданні // Вісник книжкової палати. 2012. № 3. С.15-18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2012_3_5
10. Водолазька С. Книжковий клуб як інноваційна форма продажу книг // Освіта регіону. 2012. № 4. С. 174-180. URL: <https://social-science.uu.edu.ua/article/919>
11. Водолазька С. Видавнича справа США як мотиватор східноєвропейських інновацій // Поліграфія та видавнича справа. 2012. № 2. С. 39-45. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pivs_2012_2_7
12. Водолазька С. Доповнена реальність: фактори уповільненого проникнення на видавничий ринок // Шості Тикторівські читання «Видавнича справа в Україні: на перехресті традицій та інновацій». Львів : Академія друкарства, 2021. URL: <http://mk.uad.lviv.ua/storage/uploads/Vodolazka.pdf>
13. Водолазька С. Інноваційні стратегії розвитку східноєвропейської видавничої галузі. // Наукові записки Інституту журналістики. 2012. Т. 49. С. 138-142 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmk_2013_14_17
14. Водолазька С. Інновації у видавничій галузі : навч. посіб. К., 2021. 323 с. URL: <https://vbk.net.ua/dat/Posibnyk.pdf>
15. Водолазька С. Буктрейлер. // Велика українська енциклопедія. URL: <https://vue.gov.ua/Буктрейлер>
16. Водолазька С. Hachette Livre // Велика українська енциклопедія. URL: https://vue.gov.ua/Hachette_Livre
17. Сухорукова О. Світове книговидання: уроки для України. URL: [http://zt.knteu.kiev.ua/files/2016/3\(86\)/6.pdf](http://zt.knteu.kiev.ua/files/2016/3(86)/6.pdf).
18. Booksellers Association of the UK and Ireland. URL: <https://www.booksellers.org.uk>
19. Book Publishers Global Market Report 2022. URL: <https://www.thebusinessresearchcompany.com/report/book-publishers-global-market-report>
20. Buchpreisbindung — Режим доступу: <https://www.boersenverein.de/beratung-service/recht/buchpreisbindung/>
21. Centre National du Livre de France. URL: <http://www.centrenationaldulivre.fr>
22. Chiffres clés de l'édition. URL: <https://www.sne.fr/economie/chiffres-cles/>
23. Le marché du livre. URL: https://www-culture-gouv-fr.translate.goog/Thematiques/Livre-et-lecture/Les-politiques-de-soutien-a-l-economie-du-livre/Le-marche-du-livre? x_tr_sl=fr& x_tr_tl=uk& x_tr_hl=uk& x_tr_pto=sc
24. Nielsen BookScan. URL: <https://nielsenbook.co.uk>
25. Publishers Association. URL: <https://www.publishers.org.uk>
26. The Global Publishing Industry in 2020 – the Impact of COVID-19. URL: <https://www.wipo.int/export/sites/www/ipstats/en/docs/fbf-pre-release.pdf>

27. Syndicat national de l'édition. URL: <https://www.sne.fr>
28. Verlagsrecht & Musterverträge. URL: https://www-boersenverein-de.translate.goog/beratung-service/recht/verlagsrecht-mustervertraege/?_x_tr_sl=de&_x_tr_tl=uk&_x_tr_hl=uk&_x_tr_pto=sc
29. Warum brauchen Bücher feste Preise? URL: <https://www.boersenverein.de/beratung-service/recht/buchpreisbindung/warum-brauchen-buecher-feste-preise/>

Додаткова:

30. Розум О. Видавнича справа Великобританії. // Друкарство. 1998. №4. С. 58-60.
31. Тимошик М. Історія видавничої справи: Підручник. К. : Наша культура і наука, 2003. 496 с.
32. Тимошик М. Міжнародні Познанські поліграфічно-мультимедійні форуми. // Друкарство. 2004. №4. С. 28-32.
33. Тимошик М. Книжковий ярмарок у Лейпцігу. // Палітра друку. 1995. №2-3. С. 8-9.